

Eero Vilevaara

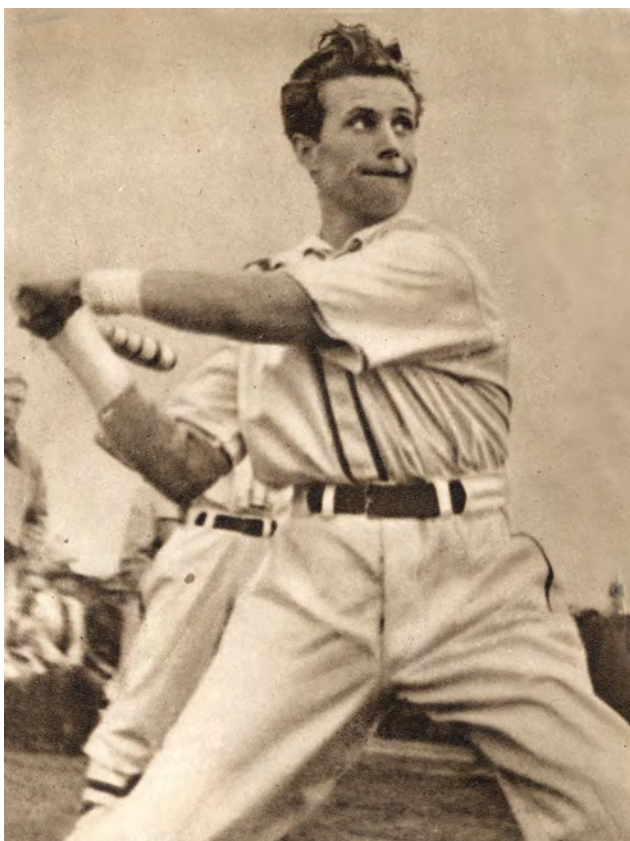
- pesäpallolegenda Loimaalta

Vuosi 1950 oli Eero Vilevaaran läpilyöntivuosi. Loimaan Palloilijat oli noussut mestaruussarjaan kolmen vuoden tauon jälkeen 1949 syyskuussa puhtaalla pelillä. Samana vuonna Eero oli valittu Lännen joukkueeseen vaihtopelaajaksi. Syyskuussa 1950 Hesperiaassa hän jo pelasi lännen polttajana, nelonen lyöntinumeronaan. Eero palkittiin lännen parhaana ulkopelaajana. Lokakuussa hänet valittiin Pesäpalloliitto-TUL otteluun, jälleen polttajaksi. Tällä kertaa hänet palkittiin kentän parhaana pelaajana.

Siihen aikaan ei vielä valittu vuoden parasta pesäpalloilijaa. Lehdistössä tätä kysymystä kuitenkin pohdittiin. Esim: *“Kauden paras pesäpalloilija? Uskon, että tuo kysymys muodostuu enemmän kuin visaiseksi, sillä kaksi miestä on selvästi erottautunut muista. He ovat Juha Broman Lahdesta ja Eero Vilevaara Loimaalta. En luule ammuttavan harhalaukauksia, jos riitä pannaan puoliksi ja titteli annetaan kummallekin. Jukka ja Eero ovat todellakin kuin marjoja mättäällä puhuttaessa heidän esiintymisestään pp-kentillä. Urheilijaominaisuudet ovat kummallakin samat - mistä sitten ero, joka antaisi vuoden parhaan tittelin toiselle tai toiselle. Yksi on kuitenkin varmaa. Jos parhaan palkinto menee jollekin kolmannelle miehelle, on vääryys huipussaan.”* Viimeisessä sarjaottelussa syyskuussa oli panoksena sarjapaikan säilyttäminen. Loimaa pystyi kukistamaan Katajanokan Haukat kotonaan selvästi 8-1. *“Keskeltä löytyi kentän hallitsevin hahmo, lännen polttaja, Eero Vilevaara, joka ilmiömäisellä pallonhallinnallaan ja laajasäteisellä toiminnallaan oli herra ja ylhäisyys omalla*

Eero vuonna 1950.

Eero sivaltaa liitto-ottelussa 1.10.1950

tontillaan.” Loimaa sijoittuu sarjassa lopulta kahdeksanneksi ja säilytti paikkansa mestaruussarjassa pisteen erolla putoamisviivan alla olevaan 11. joukkueeseen.

Eero Vilevaara syntyi Kiikalassa 14.8.1928, jossa hänen isänsä Juho Arthur toimi tilanhoitajana. Isä oli valmistunut maatalousteknikoksi Mustialasta. Äiti, Hilma, oli opettaja. Itseasiassa heidän sukunimensä oli silloin Willberg, joka myöhemmin suomennettiin Vilevaaraksi. Kiikalasta perhe muutti Loimaan kauppalaan Moskovon Suotielle omakotitaloon. Isä Juho sai paikan Mikkolan tilan pehtoorina. Kun Oskari Heikkilä sitten osti Mikkolan tilan, Juho sai paikan kauppalan varastolla, hyvä puuseppä kun oli. Eerolla oli kolme sisarusta Sirkka *1915, Hilikka *1920 ja Esko *1922. Sirkka meni naimisiin lappilaisen metsänhoitajan kanssa ja asui Rovaniemellä miltei koko elämänsä. Hilikka jäi Loimaalle ja asuu edelleen Suotilla. Ikää on siis 95 vuotta. Esko meni armeijaan vuonna 1939 ja joutui suoraan talvisotaan ja sen jälkeen jatkosotaan. Sodan jälkeen Esko pelasi vuodesta 1947 vuoteen 1951 Loimaan Palloilijoiden ykkösjoukkueessa useimmiten lukkarina. Ja oli vielä senkin jälkeen mukana muutamissa otteluissa. Esko muutti vaimonsa Helvin kanssa Porvoon lähelle Askolaan, jossa heillä oli kyläkauppa. Myöhemmin molemmat menivät Nesteelle töihin ja muuttivat Porvooseen. Esko oli haavoittunut Ihantalassa, jossa luoti vaurioitti silmähermoja. Hän sai myös sisuksiinsa luodin, joka koteloitui ja jota ei koskaan

poistettu. Sen aiheuttamiin seurauksiin hän kuoli vuonna 1995. Viimeisenä sotakesänä silloin 15-vuotias Eero pyrki taistelulähetiksi majuri Veikko Ruohosen pataljoonaan. Veikko oli LP:n kovaheittoinen 1-vahti 30-luvun alkupuolelta ja jonka kanssa Eero oli usein harjoitellut yhdessä. Veikko Ruohonen kirjoitti Eeron äidille Hilmaalle, ettei tämä ole mikään lasten paikka. Eero oli kovasti loukkaantunut saatuaan tietää asiasta, mutta vuosia myöhemmin totesi, että onneksi kävi näin. Eeron luonnetta kuvaa tilanne sodanajan Loimaalta. Kun muut kiirehtivät hälytyksen tultua pommisuojaan, niin Eero kiipesi hyppymäen torniin katsomaan, mihin pommit putosivat.

Loimaalla pesäpallo oli jo 20-luvulta lähtien ollut tärkeä urheilumuoto. Voi sanoa, että kaikki pojat ja useat tyttöistkin sitä pelasivat. Usein iltaisin ja paikaksi kelpasi yhtä hyvin leveä kärrytie kuin tasainen ruohokenttä. Eeronkin kosketus peliin tapahtui varhain. Jo kansakoulussa hän pelasi koulun joukkueessa ja oli voittamassa vuoden 1939 koulujenvälisen pokaaliturnauksen Vesikosken koulun joukkueessa.

16-vuotiaana SM-sarjaan. Vuonna 1945 pesäpallosarjat pyörähtivät Euroopassa riehuvasta sodasta huolimatta jo keväällä käyntiin. Loimaa selviytyi toukokuun karsinnoissa SM-sarjaan, joka alkoi heinäkuun 15. päivä. Eero oli silloin 16-vuotias ja pääsi mukaan ensimmäiseen otteluunsa Toijalaan elokuun alussa. Ilmeisesti hän oli silloin joukkueen

*Eero ja Onni Rantala Hesperiasa kesällä 1945.
Ote joukkuekuvasta.*

varamiehenä, koska nimeä ei löydy LP:n tilastoista tämän ottelun kohdalta. Seuraavat neljä kierrosta hän oli jo aloituskokoonpanossa ja löi ja toi niissä yhteensä 5 juoksua. Loppukaudesta LP:n nuorten joukkue taivoitteli Pesäpalloliiton nuorten mestaruutta. Eero oli mukana joukkueessa. Menestys olikin erinomaista, sillä LP voitti mestaruuden lyömällä loppuottelussa Kuopion Eräveikot. Numerot oli selvät 3-12 Kuopion Väinölän-niemellä syyskuun viimeisenä kauniissa säässä pelatussa ottelussa. Eero oli joukkueensa lukkari. Suomen mestaruudesta pelattiin parin viikon päästä lokakuussa Helsingin Kaisaniemessä. Vastassa oli TUL:n mestari Työväen Mailapoikien nuorten joukkue. Koleassa säässä loimaalaiset eivät menestyneet vaan hävisivät 7-1.

Vuoden 1946 SM-sarjassa Eero oli mukana LP:n aloituskokoonpanossa polttajana ja pelasi useimmissa peleissä. Loimaa sai sarjassa tililleen 3 voittoa ja yhden tasapelin. Sarjataulukon häntäpäätä oli tasainen ja Loimaa jäi vain pisteen päähän sarjapaikkansa säilyttäneestä joukkueesta, mutta kohtalona oli pudota sarjaporrasta alemmaksi Suomisarjaan.

Karvas pettymys. Vuonna 1947 Loimaan Palloilijat pelasi Suomisarjan Länsilohkossa ja jäi kolmanneksi. Loimaa hävisi vain kahdelle kärkijoukkueelle, molemmat Helsingistä, Pallo-Tovereille ja Katajanokan Haukoille. Ja molemmat ottelut olivat jostain syystä vierasotteluita Hesperiasa. Vuosi 1947 oli myös Suomen

Suurkisojen vuosi. Se oli suuri urheilutapahtuma ja suuri se oli myös pesäpallon kannalta. Olihan silloin Helsingissä kaikkien muiden urheilulajien edustajien joukossa myös 116 pesäpallojoukkuetta. Suurkisoihin pääsystä pelattiin karsintaottelu Turun Palloilijoita vastaan Loimaalla. kesäkuun 6. päivä. Sanottiin, että Loimaan pojat aloittivat liian löysästi ja ylimielisesti. Seurauksena olikin karvas tappio 6-8. Paavo Kulmala kunnostautui turkulaisten parhaana ja löi 5 juoksua. Loimaan edustus Suurkisoissa jäi naisten ja nuorten sarjojen edustukseen. Eero toimi kisoissa nuorten joukkueen johtajana. Suurkisoihin liittyi Eeron osalta toinenkin episodi. Juvan Urheilijoiden kakkosjoukkue oli hävinnyt omassa sarjassaan Mäntälle 11-2. Sääntöihin kuului, että hävinneetkin saivat vielä pelata keskenään toisen ottelun. Eero oli sopivasti paikalla, kun juvalaiset valmistautuivat seuraavaan otteluunsa Munkkiniemen Urheiluveikkoja vastaan. Eero kirjattiin pöytäkirjaan nimellä Taskinen. Juva voitti ottelun 10-0. Eero löi juoksuista viisi.

Loimaan Palloilijoiden 15-vuotishistoriikki tuli ulos painosta toukokuussa 1947. Siinä 18-vuotiasta Eeroa luonnehditaan: *“Koulupoika, mutta pesäpalloilijana jo aikamies. Ei uskoisi, mutta väitetään, että on lyönyt pallon Helenuksen seinään. Ja koska hän vielä heittääkin lujaa, hän saa ottaa yhtenä tehtäväkseen LP:n nostamisen takaisin mestaruus-sarjaan. ...”*

Eero ja Risto Haapakoski vuonna 1948 Ypäjän Yllätyksen paidassa. Kuva otettu Valkeakoskella. Yllä uudet oranssin väriset pelipaidat. Ote joukkuekuvasta.

nuoret miehet lähtivät kodeistaan maailmalle.

Valkolakki, armeija, takaisin SM-sarjaan. Eero palasi Loimaan Palloilijoihin seuraavaksi kaudeksi 1949. LP voitti sarjan puhtaalla pelillä ja viimeisellä kierroksella kakkoseksi sijoittuneen Nokian Urheilijat vieraissa selvästi 6-11. Ensimmäiset SM-sarjakarsinnat pelattiin syyskuussa Loimaalla, joista LP ja Katanokan Haukat selvisivät Hesperian jatkoturnaukseen. Pohjoisen joukkueilla Sotkamon Jymyllä ja Joensuun Mailapojilla ei ollut mahdollisuuksia kovia etelän joukkueita vastaan. Niin Loimaa varmisti sarjapaikkansa SM-sarjaan. Eero sai ensimmäisen kiinnityksen Palloilijoiden "Tehokkaimman sisäpelaajan" toista kiloa painavaan kiertopalkintoon, Esko veljellä oli aiemmilta vuosilta jo kaksi nimikaiverrusta laatassa. Myöhemmin Eero sai kolmella kiinnityksellä palkinnon omakseen. Eeron taidot oli huomattu myös Itä-Länsi valitoiden suunnalla. Tämä tuli ilmi, kun Eero valittiin lännen joukkueeseen vaihtopelaajaksi. Ottelu pelattiin syyskuun alussa Jyväskylässä ja avattiin ensimmäisen kerran Marskin pallolla, joka kiersi ottelun alussa ulkopelaajalta toiselle. Eero ei vielä tässä ottelussa päässyt kentälle. Saman vuoden keväällä Eero oli saanut valkolakkinsa Loimaan Yhteiskoulusta kirjoittamalla kolme cumlaudea ja yhden laudaturin. Pian ylioppilasjuhlien jälkeen hän astui asevelvollisuuttaan suorittamaan Hyrylään tykistörykmenttiin. Koko kesän LP:n sihteeri Kalle Salminen sai kirjoitella loma-anomuksien liitteeksi todistuksia Eeron tarpeellisuudesta pelikentällä. Patterin päällikkö suhtautui suopeasti hakemuksiin.

Historiaa ja baseballia. Mestaruussarja kausi 1950 alkoi toukokuun puolivälissä Helsingissä ottelulla Työväen Mailapoikia vastaan. Sen tuloksena oli tappio, mutta vuosi oli LP:lle ja Eerolle kunniakas. Kuten alussa on kerrottu vuodesta muodostui Eeron läpilyöntivuosi pesäpalloisuuden tietoisuuteen. Eero sijoittui kahdella kunnarilla ja 15 tavallisella lyöjätilaston seitsemänneksi. Vuoden erikoisuuksiin kuului, että pesäpalloliitto järjesti baseball-kurssin 17-23.7. Vesivehmaan lentokentällä 30 kymmennelle pesäpalloilijalle. Eero kuului tähän ryhmään, joka opetteli baseballin saloja

Ypäjän Yllätys. Loimaan Palloilijoiden tanssipalviljonki Tapiola valmistui aivan vuoden 1946 lopulla. Seuraavana vuonna Eero toimi sen vahtimestarina. Pieni lehtijuttu kertoo: *"Palkkana oli narikkarahat viikonlopun tansseista. Kun toimenkuvaan lisättiin lattianpesu tuli sanomista ja kun on kaksi pänkkiä vastakkain niin Eero otti ja lähti Ypäjälle."* Toinen pänkki taisi olla LP:n puheenjohtaja Into Lehtonen. Seuraavan vuoden 1948 Eero pelasi maakuntasarjassa Ypäjän Yllätyksen joukkueessa. YY voitti kaikki 10 otteluaan Hämeen maakuntasarjalohkossa ja nousi Suomisarjaan. Joukkueessa pelasivat mm. Risto Haapakoski, Pesäpalloliiton tuleva varapuheenjohtaja, Olavi Eskola, joka myöhemmin pelasi LP:ssä 3-varana sekä kovalyöntinen Paavo Kulmala, myöhemmin LP:n 3-vahti. Eero ei kuitenkaan jatkanut Ypäjällä vuotta kauempaa, ja lienee selvää, että hänen panoksensa joukkueen nousuun oli ratkaiseva. Tosin Matti Palperi, joka seurasi joukkuetta läheltä, toteaa kertoessaan Ypäjän Yllätyksen pelaajista: *"Eero Vilevaara ei luonut Yllätyksestä Suomisarjan joukkuetta. Hän kyllä pelasi siinä silloin (vähän aikaa) ja oli silloin paras ja ja porukkaan sopiva pelaaja ja sinä aikana hän toki varmasti oli tärkeä hengen nostattaja ja muidenkin uskon vahvistaja. Mutta varsinaisesti joukkueen kasavttaja ja hengen luoja kyllä oli Risto Haapakoski."* Ypäjän Yllätys kolkutteli kolmena seuraavana vuonna aivan SM-sarjan portteja sijoittumalla Suomi-sarjan lohkoissaan kärkitiloille. 50-luvun alussa joukkue hajosi, kun

Vuoden 1949 keväällä ylioppilaaksi Loimaan Yhteiskoulusta.

amerikkalaisten valmentajien johdolla. Eero vapautui asepalveluksestaan toukokuussa ja ylennettiin vänrikiksi kuu-kautta myöhemmin. Syksyllä Eero aloitti opiskelunsa Turun Yliopistossa aineyhdistelmänään historia ja taloustiede.

Kirin kaato. Vielä parempaa oli tiedossa seuraavana vuonna 1951. Siltä se ei kuitenkaan tuntunut ainakaan vielä Lahti ottelun jälkeen. Nimittäin kolmannessa otte-lussa Loimaa kohtasi Lahden Mailaveikot, tulevan Suomen mestarin, vieraskentällä, jossa tuloksena oli murskatappio 51-6. Laihana selityksenä oli Loimaan ulkovuoron aikana illan pimentänyt ukkospilvi. Tilanne pystyttiin hyvin nol-laamaan, koska seuraavan viikon kotiottelussa Työväen Mailapojat kaatui kotona niukasti 3-2. Seuraava vierasot-telu oli viikon päästä kesäkuun 10. Jyväskylän harjulla mestaruutta tavoittelevaa Jyväskylän Kiriä vastaan. Ottelu päättyi erittäin yllätykselliseen Loimaan 4-5 voittoon. Eero löi Loimaan juoksuista 4, joista yksi kunnari. Ottelussa oli Eerolla toinenkin kunnari lähellä, mutta onnistuminen kolmostaipaaleella jäi muutaman metrin vajaaksi. Loimaan Lehti hehkutti Eeroa seuraavassa numerossaan: *“Eero Vilevaara kohosi hallitsevaksi hahmoksi niin sisällä kuin ulkonakin. Hänen sataprosenttinen varmuutensa ulkope-lissä mykisti katsomon ja kunnarivaelluksensa kruunasi hänet päivän sankariksi. Eero on eittämättä Suomen paras polttaja, joka viime vuodesta on kehittynyt lujasti varsinkin ulkopelin vaikeassa taidossa.”* Kesätauolla pelattiin Lahdessa ottelu edellisvuoden mestarin Lahden Mailaveikkojen ja muun Suomen välillä. Siitä muodostuikin sitten perinne, joka jatkui aina vuoteen 1996. Eero oli valittu Muun Suomen joukkueen polttajaksi. Hänen pelinsä huomattiin lehdistöissäkin, vaikka muu Suomi kärsi 8-1 tappion. *“Muun Suomen kaikki-kaikessa oli monipuolinen polttaja Eero Vilevaara. Hän hallitsi keskikenttää laajalla säteellä ja myös hänen lyön-neissään oli sähinää”*. Loimaan Palloilijat sijoittui upeasti viidenneksi sarjassa. Eero oli lyöjätilaston kuutonen 4 kun-

Eero noin vuonna 1950

3.6.1951 TMP voitettu 3-2. Ylh. vas. Esko Häyry, Antti Nurminen, Eero, Eino Heikkilä, Pentti Suonpää. Alh. Kauko Leino, Esko Vilevaara, Valto Heinonen ja Mauno Suonpää.

joukosta valittiin lopullinen kokoonpano. PPL voitti ottelun 8-4. Itä-Länsi pelattiin syyskuun alussa Hesperian kentällä. Lännen valitsija Eero Haukiala oli sijoittanut Eeron tällä kertaa kolmospesälle. Itä voitti ottelun 10-2. Lehdistössä arvioitiin Eeron esitystä: *“..ja annettakoon myös Vilevaaralle täydet arvosanat taidokkaasta pallonvangitsemisestaan,*

Eero on eittämättä Suomen paras polttaja, joka viime vuodesta on kehittynyt lujasti varsinkin ulkopelin vaikeassa taidossa.” Kesätauolla pelattiin Lahdessa ottelu edellisvuoden mestarin Lahden Mailaveikkojen ja muun Suomen välillä. Siitä muodostuikin sitten perinne, joka jatkui aina vuoteen 1996. Eero oli valittu Muun Suomen joukkueen polttajaksi. Hänen pelinsä huomattiin lehdistöissäkin, vaikka muu Suomi kärsi 8-1 tappion. *“Muun Suomen kaikki-kaikessa oli monipuolinen polttaja Eero Vilevaara. Hän hallitsi keskikenttää laajalla säteellä ja myös hänen lyön-neissään oli sähinää”*. Loimaan Palloilijat sijoittui upeasti viidenneksi sarjassa. Eero oli lyöjätilaston kuutonen 4 kun-narilla ja 14 tavallisella. Kauden päätteeksi pelattiin vielä Itä-Länsi ottelu Oulussa. Eero pelasi jälleen lännen polttajana. Ennen valintoja lehdistössä oli kysytty neljältä pesäpalloasiantuntijalta ehdotuk-sia lännen kokoonpanoksi. Kaikki asettivat Vilevaaran polttajaksi. Hän oli vakiinnutta-nut paikkansa Suomen pesäpalloeliitissä.

Olympialaisiin. Olympiavuosi 1952. Helatorstaina pelattiin Mestarit-MuuSuomi ottelu Hesperiaassa. Vastassa oli edellisen vuoden voittaja Lahden Maila-Veikot. Eero oli valittu, jo totuttuun tapaan, polttajaksi. Lahti voitti ottelun 11-5. *“Vilevaara pelasi hyvin sekä sisällä että ulkona”*, kirjoitti Uusi Suomi. Pesäpallo oli hyväksytty Olympiak-isojen näytöslajiksi. Heinäkuun viimeisenä pelattiin olympiastadionilla 19 309 katseli-jan läsnäollessa Pesäpalloliitto-TUL ottelu. Eero oli valittu yhdeksi PPL:n kolmesta vaihtopelaajasta, mutta ei päässyt näyt-tämään taitojaan kentällä 5 vuoroparisessa ottelussa. Ennen ottelua PPL oli järjestänyt leirin 20 pelaajalle Pajulahdessa. Mukana Loimaalta oli myös Antti Nurminen. Näiden

joka tapahtui huononkin heiton sattuessa.” Loimaan Palloilijoiden kausi ei ollut kovin mainittava. Kolme voittoa ja 9 tappiota. Ero putoamisviivan yläpuolelle oli 3 pistettä, ei jättänyt jossittelujen aihetta. Seurauksena putoaminen Suomi-sarjaan.

Avio-onnea. Kausi 1953 alkoi kolmannen kerran järjestetyillä Saviseudun Kisoilla. Loimaalaisilla oli ensi kertaa päällä Loimaan Sähkön lahjoittamat, Nurhosen vaatetusliikkeessä valmistetut baseball-puvut, sen ajan muodin mukaan. Vieraillevina joukkueina olivat Katajanokan Haukat ja Tampereen Pyrintö. LP selviytyi voittajana turnauksesta. Loimaa pelasi nyt Suomisarjan lounaislohkossa ja oli lopputaulukossa kakkosena. Tampereen Pyrintö voitti lohkon puhtaalla pelillä ja pääsi SM-sarja karsintoihin. Sen ajan sääntöjen mukaan myös sarjakakkosella oli mahdollisuus päästä karsintoihin, jos ykkönen selvittää tiensä SM-sarjaan jo kakkosmarkkinoilta. Näin kävikin ja LP pääsi mukaan ns kolmosmarkkinoille Sotkamoon paikallisen Jymyn ja Vaasan Mailan kanssa. Loimaan ja Vaasan peli päättyi tasatulokseen ja Sotkamo taipui yhdellä juoksulla. Näin aukesi loimaalaisille tie SM-sarjaan. Eero palkittiin molemmissa otteluissa LP:n parhaana. Arvo-ottelujen suhteen kausi oli Eerolle pettymys. Lännen polttajan paikan oli perinyt Ville Niemi, alunperin Vimpeistä, mutta nyt pelasi Seinäjoella. Liitto-ottelu pelattiin juuri samaan aikaan kuin kolmosmarkkinat. Vuosi oli kuitenkin merkittävä. Eero talutti alttarille Maija-Liisa Heikkilän.

Maisterismies. Loimaan SM-sarjakausi 1954 oli pettymys. Kolme voittoa ja yksi tasapeli. Tosin paras putoaja, mutta kolme pistettä enemmän olisi tarvittu. Arvo-ottelujen suhteen vuosi oli edellistä huomattavasti parempi. Hänet nähtiin kaikissa 3 ottelussa. Kesäkuussa muun Suomen joukkue kohtasi edellisvuoden mestarin Jyväskylän Kirin. Eero oli valittu 3-vahdiksi, kuten pari vuotta aiemmin Itä-lännessä. Lehdissä nostettiin kaksi pelaajaa ylitse muiden: Olli Hanski ja Eero Vilevaara. Itä-Länsi pelattiin Hesperiaa syyskuun 12. päivä. Eero oli valittu alunperin sieppariksi, mutta pelasi loppujen lopuksi 1-pesällä. Palkintolautakunta arvosteli hänet

Lännen parhaaksi ulkopelaajaksi. Liitto-ottelu PPL-TUL pelattiin viimeisen kerran Kouvolassa lokakuun alussa. Näin vuonna 1940 alkanut ottelusarja päättyi. Eero pelasi tutulla paikalla polttajana. Helsingin Sanomat arvioi: “...mutta silti jäi polttajana erinomaisesti pelannut ja sisälläkin näppärästi touhunnut Eero Vilevaara ilman palkintoa. Niinpä kun pokaaleja jäi vielä yksi ylikin, esitti yleisö yksimielisesti omaksi suosikikseen tämän Loimaan pojan, joka ennenkin on Kymenlaakson pesäpallo-otteluihin tuonut väriä.” Eero osallistui Turun Yliopiston urheilutoimintaan monissa lajeissa. Mestaruus tuli keihäänheitossa, suunnistuksessa ja hiihdossa. Syyskuussa Eero valittiin akateemiseen Itä-Länsi otteluun. Kyseessä ei ollut ihan mikä tahansa puulaakiottelu, sillä joukkueissa oli mukana 14 mestaruus- ja 10 Suomi-sarjan pelaajaa. Lisäksi 5 heistä oli pelannut varsinaisessa Itä-Länsi ottelussa viikkoa aiemmin. Ensimmäinen akateeminen Itä-Länsihän pelattiin jo vuonna 1937. Marraskuun 16. päivä Eero suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon. Seuraavana vuonna 3. päivä kesäkuuta hänet promovoitin maisteriksi Turun Yliopiston seppelöntijuhlassa.

Auskultoimaan. Vuosi 1955 vei Eeron Helsinkiin auskultoimaan. Pallo-Toverit oli juuri noussut SM-sarjaan ja pyysi Eeroa polttajakseen. Samalla hän sai seuralta apua asunnon löytämisessä. Kesällä Eero asui Loimaalla, jonne Kalevi “Kallari” Ihalainen osoitti

1952 olympiakisoissa pelattiin näytöslajina pesäpallo-ottelu PPL-TUL. Eero PPL:n joukkuekuvassa. Alla kisojen osallistumismitali.

Promootiokulkue Turussa 3.6.1955

monet kirjeensä ja korttinsa tiedottaessaan otteluihin matkustamisista ja monen kirjeen lopussa hän kehotti syömään *“kärmekeittoa”*. Pallo-Toverit joutui sarjan päätyttyä karsimaan sarjapaikastaan Suomi-sarjan parhaita vastaan, joukossa oli mm Loimaan Palloilijat. Pallo-Toverit säilytti paikkansa pääsarjassa. Eero ei halunnut osallistua otteluun Loimaata vastaan, vaan jäi katsomoon. PT voitti ottelun 13-0. Itä-Länsi pelattiin Seinäjoella heinäkuun alussa. Eero oli valittu vaihtopelaajaksi, mutta ei päässyt kentälle.

Vimpeliin ja Ruotsiin. Auskultoinnin päätyttyä Vimpelin Veto otti yhteyttä Eeroon ja tarjosi vanhemman lehtorin paikkaa Vimpelin Yhteiskoulussa. Omakotitalokin olisi valmiina, tulevan kirjailijan Antti Tuurin vanhempien naapurissa. Vuonna 1956 alkoi Eeron nelivuotinen jakso Vimpelissä ja Vimpelin Vedon paidassa. Eeron ulkopelipaikka oli 3-vara. Ensimmäinen vuosi oli Vedon kannalta vaikea. Kamppailu putoamisviivan tuntumassa oli tiukkaa. Viimeisen kierroksen voitto turvasi sarjapaikan yhden pisteen erolla. Eero löi 13 juoksua ja oli lyöjätilaston 20. Syyskuun viimeisenä päivänä Tuun Kupittaan uuden pesäpallokentän vihkiäisotteluna pelattiin uudelleen henkiin herätetty Liitto-Lehdistö ottelu. Sodan jälkeen oli muutamana vuonna pelattu tällainen ottelu, mutta sillä ei niissä oloissa ollut tulevaisuutta. Eero valittiin Lehdistön joukkueen 3-varaksi. Hän ilmeisesti selviytyi ottelusta puhtain paperein, koska sanomalehdestä löytyy arvio: *“Latikka ja Vilevaara varavahteina menestyivät täysin tyydyttävästi.”* Liitto voitti ottelun 5-1. Vuoden erikoisuus oli Loimaan Palloilijoiden pesäpallomatka Ruotsiin. Loimaalaiset olivat saaneet matkanjohtajaksi PPL:n luvalla Eero Vilevaaran, entisenä LP:n pelaajana. Matka suuntautui Tukholmaan, Fagerstaan ja Kolsvaan, joissa jokaisessa pelattiin ottelu paikallista vastustajaa vastaan. Ruotsissahan pyöri 7-joukkueinen sarja, jonka pelaajat todennäköisesti suurimmaksi osaksi olivat Ruotsiin muuttaneita suomalaisia.

Kultakello. Vimpelin Vedon menestys ei kaudella 1957 ollut paljoa parempi kuin edellisenkään vuonna. Joukkue sijoittui kymmenneksi 15-joukkueisessa sarjassa. Eero pelasi kaikki ottelut ja löi niissä 1+10 juoksua. Vuoteen sisältyy 2 erikoisuutta. Eero valittiin Liitto-Lehdistö otteluun Ouluun 23.6. Lehdistön 3-varaksi. Itä-länsi valitsijat sensijaan eivät kelpuuttaneet Eeroa syyskuun alussa Hesperiaassa pelattuun otteluun, mutta kyllä samana päivänä Haminassa pelattuun ns B-Itä-Länteen 2-varaksi. Valinnoista huolimatta Eero ei jostain syystä osallistunut kumpaankaan yllä mainittuun arvo-otteluun. Vuonna 1957 pelattiin ensimmäinen MaakuntaCup. Eero oli mukana kaikissa Etelä-Pohjanmaan joukkueen peleissä. Joukkue veikin cupin mestaruuden voittamalla Keski-Suomen Ilmajoella pelatussa loppuottelussa niukasti 7-6. Kauden päätteeksi Eero sai seuraltaan uransa arvokkaimpana pitämänsä palkinnon, kultakellon, kauden jälkeen Vimpelin Vedon päättäjäisissä lokakuun lopulla. Vaasa lehti kirjoitti tilaisuudesta: *“Mestaruussarjan pelaajat olivat kesän aikana jokaisen ottelun jälkeen äänestäneet parhaan pesäpalloilijan. Äänestyslipukkeet laskettiin eilisessä juhlassa. Enimmin ääniä oli saanut Eero Vilevaara, joka sai 26 ääntä ja sai vastaanottaa kultakellon, 2) Jaakko Nygård 20 ääntä, 3) Viljo Niemi 19 ääntä.”*

Rakkain palkinto. Pelaajatoverien äänestämä joukkueen paras pelaaja sai palkinnoksi kultakellon.

Pronssia. Kausi 1958 nosti Vimpelin Vedon mitalikantaan. Tilanne ennen viimeistä kierrosta oli kutkuttava. Neljä joukkuetta yhden pisteen sisällä tasapistein taisteli hopeasta. Jyväskylän Kiri oli jo varmistanut mestaruuden. Voitto Sotkamon Jymystä vieraissa varmisti Vedolle hopeamitalit. Eero oli mukana koko kauden ja oli etenijätilaston kakkonen 24 tuodulla juoksulla. Hän oli joukkueen kärkietenijä pelinumerolla 1. Vuoden Suomen mestari kohtasi kauden päätteeksi Jyväskylän Harjulla muun Suomen joukkueen. Eero mukana tällä kertaa kopparina. Kiri hävisi ottelun 6-7. Uusi Suomi kirjoitti: *“[muun Suomen] Ulkopelin voimahahmoja olivat 3-vara Uuri Ståhlhammar, koppari Vilevaara ja lukkari Mäntynen.”* Eero ei ollut mukana maakuntaCupissa Etelä-Pohjanmaan joukkueessa, joka pääsi loppuotteluun saakka, mutta jäi hopealle. Samana päivänä, kun pelattiin

Mestarit-muuSuomi ottelu, Eeron oppilaat voittivat OppikouluCupin kukistamalla finaalisissa Varkauden ylivoimaisesti 24-6. Kertausharjoitukset kutsuivat elokuussa Rovaniemen Misiin, jossa tykistö suoritti ammuntojaan.

Hopeaa ja Hyvinkäälle. Edellisvuoden tapaan Vimpeli taisteli Suomen mestaruudesta viimeisiin kierroksiin asti. Nyt kausi 1959 kirkasti edellisvuoden pronssin hopeaksi. Eero löi 4 kunnaria ja 15 tavallista ja sijoittui lyöjätilastossa sijalle kymmenen. Eero kuului myös Etelä-Pohjanmaan joukkueeseen, joka otti MaakuntaCupissa hopeaa, Helsingin viedessä voiton. Eero valittiin sekä Itä-Länsi että Mestarit-MuuSuomi otteluun. Itä-Lännen valintalistoiissa Eero oli kirjattu aluksi Lännen koppariksi. Jossain vaiheessa lehdissä puhuttiin 2-varan tontista. Se se sitten tavallaan olikin. Todellisuudessa Erkki "Pulla" Heikkilä sijoitti hänet kakkospolttajaksi neljän miehen polttolinjaan. Suomen Urheilulehti: *"Toiselle tilalle olisimme Länneestä nostaneet polttolinjan neljättä miehenä pelanneen Eero Vilevaaran, joka oli joukkueensa paras sisäpelaaja ja ulkopelissäkin pettämätön"*. "Pullahan" oli yllättänyt vastustajansa jo edellisvuoden 1958 keväällä käyttämällä ensi kerran uutta neljän miehen polttolinjaa toukokuussa Porissa pelatussa Maakunta Cupin ottelussa Satakunta –Keski-Suomi. Pallo-Toverit-Muu Suomi ottelussa Eero pelasi taas bravuripaikallaan polttajana. Hänet palkittiin joukkueensa parhaana ulkopelaajana. Vuosi toi taas muutoksia perheen elämään. Eero sai paikan historian lehtorina

Hyvinkään Yhteiskoulussa, jossa hän syyskuun alusta lähtien opetti. Vimpeliläiset tiedoittivat hänelle kortein ja kirjein SM-sarjan peleistä osoitteella "Lasitalo" Hyvinkää. Vuosi toi myös perheenisäystä. Toinen lapsi Kai syntyi. Tarja oli jo kuuden vanha. Mirjam ja Risto Haapakoski olivat Kain sylikummeja ja toisia kummeja olivat Vimpelin naapurit Liisa ja Elias Tuuri.

Vuoden 1959 Itä-Länsi pelattiin Hesperiaassa. Kuvassa osa Lännen joukkuetta alkukiihlissä. Vas. Uuri Ståhlhammar PT, Rauno Mäntynen PT, Eero ViVe, Ville Lehmus SMJ ja Jaakko Nygård ViVe.

Vimpelin Veto kiilassa Hesperiaassa 26.9.1969. Vastustajana Pallo-Toverit, joka voitti 9-7 ja romutti Vedon kultahaaveet. Hopeat kuitenkin kilahtivat taskuun. Vasemmalta Kalervo Havinen, Väinö Lillstrang, Jaakko Nygård, Veikko Latvala, Eero Vilevaara, Rauno Latvala, Ville Niemi, Markus Lakaniemi, Paavo Mäkelä.

4.10.1959 mestarit-muuSuomi ottelu pelattiin Hesperiaassa, kun Pallo-Toverit oli voittanut Suomen mestaruuden. Kuvassa muun Suomen aloitus-kokoonpano oikealta. Pasi Vuorinen KPL (3va), Anssi Jokinen TMP (s), Eino Kaakkolahti HoNsU (L), Jussi Kiikeri IK (2va), Veikko Martikkala NJ (1v), Olli Hanski LMV (2v), Eero Vilevaara ViVe (p), Lauri Reinikainen SoJy (k), Risto Parviainen Kiri (3v). Pallo-Toverit voitti ottelun 4-3. Oikealla

PPL:n puheenjohtaja Erkki Kivelä.

Erikoislupa. Vuonna 1960 Eero asui perheineen Hyvinkäällä. Paikallinen pesäpalloseura Tahko pelasi maakuntasarjassa. Se ei innostanut. Vimpelin pojatkin kovin houkuttelivat jatkamaan vanhalla porukalla tavoitteena SM-kulta. Loimaan Palloilijat oli edelleen Suomi-sarjan kärkijoukkueita, mutta nousu ei ollut onnistunut. Pelaaminen Loimaalla ei kuitenkaan ollut päivänseivä. Vieraspai-
kkakun-nan joukkueessa pelaamiseen tarvittiin PPL:n liittojohtokunnan lupa. Se myönnettiin, kun Eero anomuksessaan kertoi viettävänsä pääosan kesälomastaan Loimaalla. Eeron vanhemmathan asuivat edelleen Suotilla. LP menestyikin Suomi-sarjan Länsilohkossa erinomaisesti. Jo kaksi kierrosta ennen sarjan päättymistä se oli varmistanut nousunsa. Ainoa miinus kauden aikana tuli Vimpelissä. Siellä Vedon kakkosjoukkue Pesä-Veto nipisti loimaalaisilta pisteen

Vuoden 1960 Loimaan Palloilijat. Takaa vas. Kauko Leino, Antti Nurmnen, Reijo Salonen, Esko Häyry, Simo Koivula, Eero Vilevaara. Edessä Aarre Jokinen, Pentti Päivölä ja Matti Korpela.

yltämällä tasapeliin 11-11. Voidaan kai todeta, että Eero tuli ja nosti LP:n SM-sarjaan. Arvo-otteluihin ei Eeroa kuitenkaan valittu. MaakuntaCupissa Varsinais-Suomi pääsi toiselle kierrokselle lyötyään Hämeen. Etelä-Pohjanmaa kuitenkin voitti Nurmossa pääasiassa loimaalaisista koostetun yhdeksikön 7-1. Vimpelin Vetohan voitti Suomen mestaruuden. Mitä mahtoi Eero siitä ajatella. Jääminen Vimpelin Vetoon olisi tuonut SM-kultamitalin palkintokaappiin. Spekuloinnit sikseen. Olihan siellä jo hopeaa ja pronssia.

Loimaalainen Itä-Länsi. Vuoden 1961 SM-sarja sujui Palloilijoilta alavireisesti. Neljä voittoa, joista kolme tuli kolmella viimeisellä kierroksella. Loimaa siis vertyi syksyä kohden, mutta se ei riittänyt. Seurauksena 13. tila sarjataulukossa ja putoaminen Suomi-sarjaan. Eerokin löi vain 6 juoksua kauden aikana. Kesätauolla pelattiin Loimaan Itä-Länsi ottelu, joka itse asiassa oli LP:n ja Leiskun kohtaaminen. PPL:n ja TUL:n joukkueiden väliset ottelut oli kielletty liittojen välirikon takia. Itä (LP) oli voitakas luvuin 10-2. Eerokin oli mukana ottelussa ja löi juoksuista ainakin kaksi. Arvo-otteluvälintoja ei tullut.

Viimeinen arvo-ottelu. Vuosi 1962 Suomi-sarjassa oli Loimaan Palloilijoille jatkuvaa voittokulkua, yhtä tappiota lukuunottamatta. Nousu oli selvillä jo ennen viimeistä kierrosta. Eero löi 10 ottelussa 3+17 juoksua. Niistä syntyi suuri osa jo ensimmäisessä ottelussa Laihiaa vastaan. Siinä Eeron saldo oli 3 kunnaria ja 8 tavallista. Eero oli myös mukana 2-polttajana Varsinais-Suomen joukkueessa, joka selviytyi maakuntaCupissa toiselle kierrokselle. Häviö Helsingille 7-4 Hesperiaassa pudotti joukkueen kuitenkin jatkosta. Joukkue oli yhtä miestä vaille Loimaan Palloilijat. Eero valittiin muutaman vuoden tauon jälkeen mestarit-MuuSuomi otteluun 2-polttajaksi ja joukkueen kapteeniksi. Ottelu pelattiin mestari Ilmajoen kotikentällä. MuuSuomi voitti 5-7 lukemin, Eero löi yhden juoksun. Tämä oli hänen viimeinen arvo-ottelu pitkässä sarjassa, joka alkoi vuonna 1949.

Vielä kerran SM-sarjaa. Vuosi 1963 oli viimeinen Eeron SM-sarjakausi. Loimaa sinnitteli vielä sarjan puolivälin jälkeen putoamisviivan yläpuolella. Sarjastahan pudotettiin 5 joukkuetta, kun seuraavana vuonna siirryttiin 12 joukkueen kaksinkertaiseen sarjaan. Mutta loppukaudesta sijoitus pysyi jatkuvasti juuri putoamisviivan alapuolella. Mahdollisuuksia oli vielä viimeisellä kierroksellakin. Parhaan putoajan titteli ei paljon lohduttanut. Vain yksi piste oli erona edelliseen. Eero löi kohtuullisen hyvän saldon 1+12. MaakuntaCupin ensimmäisellä kierroksella Loimaalla Varsinais-Suomi sai vastaansa Helsingin joukkueen. Ennen viimeistä vuoroparia tilanne oli helsinkiläisille 7-8. Vilevaara ratkaisi ottelun lyömällä viimeisessä sisävuorossa 2 kunnaria ja niiden mukana 3 tavallista ja niin Varsinais-Suomi poistui kentältä voittajana luvuin 12-8. Tähän otteluun liittyy myös henkilökohtainen muisto. En ollut paikalla, sen sijaan veljeni Esko oli ollut ottelua katsomassa. Äitini kirjoitti minulle Ruotsiin. "Esko oli eilen täällä katsomassa illalla Vars. Suomi-Helsinki pesäp. ottelua. Vilevaara oli lyönyt 2 kunnaria, päättyi 12-8 Loimaan voittoon, se oli nimittäin täysin LP:n joukkue, joku turkulainen oli meinannut tulla, mutta Vilevaara oli huutanut "Pois sieltä!" Toisella kierroksella tuli kuitenkin vastaan Etelä-Pohjanmaa, joka Kuortaneella korjasi selvän voiton.

Kuva vuoden 1962 syyskuulta sarjan päätyttyä. Nousu oli jo varmistunut edellisellä kierroksella. Takarivi vas. Esko Häyry varamies, kopparit Martti Repo ja Seppo Laine, LP:n puheenjohtaja Pekka Mäki. Keskellä Antti Nurminen (3v), polttajat Reijo Salonen ja Eero Vilevaara, Simo Koivula (2v). Edessä Pekka Kytö (L), Arto Ojala (1v) ja Aksu Jokinen (s).

poikkeus. Kolmannella kierroksella Etelä-Pohjanmaa osoittautui jälleen kerran Vimpelissä pelatussa ottelussa liian kovaksi vastustajaksi.

Viimeinen kausi LP:ssä.

Vuonna 1964 Palloilijoiden tie Suomi-sarjassa kulki voitosta voittoon aina kolmanneksi viimeiselle kierrokselle asti. Ennen viimeistä kierrosta Länsilohkon kärjessä olivat Loimaa ja Ilmajoki tasapistein. Samat joukkueet kohtasivat viimeisellä kierroksella Ilmajoella. Loimaa johti vielä kuudennessa vuorossa 3-5, mutta loppuvuoroissa Ilmajoki oli vahvempi ja voitti lopulta juoksuin 11-5 ja nousi SM-sarjaan. Eero pelasi yhdeksän ottelua ja löi nissä 1+11 juoksua. Eero oli nyt 36-vuotias eikä enää seuraavana vuonna esiintynyt LP:n paidassa. MaakuntaCupissa tuli menestystä alkukierroksilla. Ensin kaatui Satakunta ja sitten Uusimaa. Varsinais-Suomihan oli käytännössä LP:n joukkue. Antero Pärssin en Lännen Pallosta oli ainoa

Jäähdyttelyä Hyvinkäällä. Vuonna 1965 Eero pelasi Maakuntasarjaa Hyvinkäällä Tahkon Pallonlyöjissä. Tahkolla oli kaksi joukkuetta samassa sarjassa. Siitä johtuen toisen joukkueen piti pelata eri nimellä. Joukkueessa oli myös Esko Lignell Suomen mestari vuodelta 1959 Pallo-Tovereista. Silmiini osui yksi ottelu selostus, jossa Tahkon Pallonlyöjät voitti Tervakosken Padon 24-4. Eero oli lyönyt 4 kunnaria ja 4 tavallista. Taito tuntui olevan tallella. Ylivoimaseen tahtiin sujuivat muutkin pelit ja joukkue nousi seuraavaksi kaudeksi Suomi-sarjaan. Seuraavat kaksi kautta 1966-67 Tahko pelasi Suomi-sarjassa. Eero valittiin jälkimmäisenä vuonna Tahkon parhaaksi miespesäpalloilijaksi. Vuosi 1968 Tahko pelasi maakuntasarjassa. Eero oli edelleen mukana nostamassa Tahkon takasin Suomi-sarjaan. LP:n vanhat 50-luvun konkarit haastoivat vuonna 1968 silloisen edustusjoukkueen kamppailuun paremmuudesta. Ja totta tosiaan konkarit Eeron johdolla päihittivät nuorenpansa luvuin 17-15. Vuonna 1969 hänet valittiin 41-vuotiaana XV:een Hyvinkään Itä-Länsi otteluun. Vielä vuonna 1970 hän pelasi vielä Tahkon kakkosjoukkueessa piirisarjassa. Hyvinkään Sanomat kirjoitti kauden ensimmäisestä ottelusta: "Toisen palkinnon nappasi 2-polttaja Eero Vilevaara, jonka lyöntikunto on edelleen korkeata luokkaa."

Eeroa on kuvailtu monella tavoin pesäpalloilijana. Risto Haapakoski sanoi: "Heikkouksia ei ole, vahvuuksia sitäkin enemmän. Eero on nopea, kärppämäinen ja ulottuva, koska ponnistusvoima on niin valtava. Hän oli tarkka- ja ko-vaheittainen, lujalyöntinen - todellinen vastustajan ulkokentän kauhu." Pallo kiinni oikealla kädellä ja heitto lähtee ennen kuin mies oli maassa. Lyöntivoimaa löytyi. Siitä todisteena useat kunnarit niin mestaruus- kuin Suomi-sarjassa. Rajoja piti kokeilla ja läpilyöntiä yrittää. Hän ei näpäyksiä harrastanut. Hänen mielestään ne olivat hukattuja läpilyöntimahdollisuuksia.

Eero toimi pitkään Hyvinkään Yhteiskoulussa historian lehtorina. Myöhemmin hän oli perustamassa Hyvinkään Iltaopikoulua, jonka rehtorina hän toimi eläkepäiviinsä saakka.

Eero harrasti myös shakkia ja osallistui turnauksiin. Hän pelasi mm. 1000 pelin ottelusarjan hyvinkääläistä Urho Laihoa vastaan puolentoista vuoden aikana. Eero voitti vastustajansa 534-466.

Eero otti osaa myös kunnallispolitiikkaan. Hän oli perustamassa Hyvinkään Edistysseuraa, joka oli Liberaalisen kansanpuolueen paikallisosasto. Hän oli seuran ensimmäinen puheenjohtaja. Hän pääsi myös kunnanvaltuustoon varamiehen paikalta v 1969. Eero oli mukana hyvinkääläisessä 6 hengen "Baseball" -lauluyhtyeessä. Eero oli yhtyeen äänenantaja ja solisti. Yhtyeen suosituin kappale oli lehtitietojen mukaan "Ramona".

Eero oli perustamassa vuonna 1968 Lions Clubia Hyvinkäälle. Hän toimi yhdistyksen ensimmäisenä sihteerinä.

Eero harrasti myös keilailua 60-luvun lopulta lähtien. Tosin vain Hyvinkäällä, jossa hän keilasi paikallisissa kilpailuissa

Eeron elämäntaival päättyi kotimatalla kesämökiltä iltapäivällä 14. marraskuuta 2004. Sairaskohtaus iski ja auto suistui tieltä. Kuolema oli välitön.

Eero oli yhden loimaalaisen sukupolven ihanne, pesäpalloilija ylitse muiden. Hänen uransa ja saavutuksensa säilyvät meidän muistissamme ja historian lehdillä.

Lähteet: Eero Vilevaaran leikekansiot, Kai Vilevaaran haastattelu, Martti Ruuskan pelaajakortit..

Matti Rasilainen

(Yllä oleva teksti on julkaistu lyhennettynä Saviseudun Joulussa 2015)